

Time: 3 Hours

Marks: 100

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) All questions carry equal marks.
  - 3) Figures to the right indicate marks to a sub-question.

Q 1. Attempt any two of the following.

A	Explain the evolution of Indian administration.	10
B	State the salient features of Indian administration.	10
C	Highlight the changing role of district collector.	10

Q 2. Attempt any two of the following.

A	Explain the various provisions of All India Services.	10
B	Evaluate the functioning of Union Public Service Commission.	10
C	Write a detailed note on the different training institutions of All India Services.	10

Q 3. Attempt any two of the following.

A	Define the concept of budget and state its principles.	10
B	Examine the powers and functions of public accounts committee.	10
C	Explain the provisions of the Comptroller and Auditor General of India.	10

Q 4. Attempt any two of the following.

A	Write an essay on the Lokpal and Lokayukta.	10
B	Highlight the functions of Non-Governmental Organisations in India.	10
C	State the various principles of Citizens Charter in India.	10

Q 5. Attempt any two of the following.

A	Evaluate the role of Yashwantrao Chavan Academy of Development Administration in Maharashtra.	10
B	Discuss the role of Central Vigilance Commission.	10
C	Write a detailed note on the committee on public undertakings.	10

वेळ: तीन तास

गुण: 100

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 3) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवतात.

प्रश्न १. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) भारतातील लोकप्रशासनाचा उदय स्पष्ट करा. 10
 ब) भारतीय प्रशासनाची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा. 10
 क) जिल्हाधिकाऱ्यांची बदलती भूमिका अधोरेखित करा. 10

प्रश्न २. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) अखिल भारतीय सेवासंबंधी विविध तरतुदी स्पष्ट करा. 10
 ब) संघ लोक सेवा आयोगाच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करा. 10
 क) अखिल भारतीय सेवांसाठी प्रशिक्षण देणाऱ्या विविध संस्थांवर सखोल टीप लिहा. 10

प्रश्न ३. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) अर्थसंकल्पाची व्याख्या सांगून त्याची तत्वे विशद करा. 10
 ब) लोकलेखा समितीच्या अधिकार व कार्याचे परीक्षण करा. 10
 क) भारताचा नियंत्रक व महालेखा परीक्षकसंबंधित असणाऱ्या विविध तरतुदी स्पष्ट करा. 10

प्रश्न ४. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) भारतातील लोकपाल व लोकायुक्त यावर निबंध लिहा. 10
 ब) भारतातील स्वयंसेवी संघटनांची भूमिका अधोरेखित करा. 10
 क) भारतातील नागरिकांच्या सनदेची प्रमुख तत्वे विशद करा. 10

प्रश्न ५. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) महाराष्ट्रातील यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन अकादमीच्या कार्याचे मूल्यमापन करा. 10
 ब) भारतातील केंद्रीय दक्षता आयोगाच्या भूमिकेची चर्चा करा. 10
 क) सार्वजनिक उपक्रम समितीवर सखोल टीप लिहा. 10

